

# Karin från Malax blev Wenzels räddande ängel

Antikhandlaren Wenzel Hagelstam är känd i hela Finland, inte minst efter Yles långkörare "Antiikkia, antiikkia".

– En sten som rullar samlar ingen mossa. Det finns så mycket att upptäcka och som pensionär har man tid att vara långsam, förklarar 82-åringen för God Tid.

**P**å Kaptensgatan i Eira driver Wenzel Hagelstam sedan 2019 butiken W. Hagelstam Art. Han skänker oss ett ex av nyligen utkomna "En antikhandlares memoarer", där f d HBL-journalisten **Dan Kronqvist** hållit i pennan.

– Det är alltid bra att strukturera sitt liv, om inte på förhand så i efterhand. Den första januari 1941 klockan ett på natten såg Wenzel Hagelstam dagens ljus. Pappa var ingenjören Walter och mamma hemmafrun Cecilia. Född prematur var hans öde lika osäkert som mellanfredens Finlands.

– Läkaren gav mig 50 procents chans att överleva, berättar han.

En räddande ängel blev unga barnsköterskan Karin Wilander, som redan några år tidigare kommit till det hagelstamska hemmet på Bulevarden från österbottniska Malax.

– Hon skötte mig dygnet runt. Karin tillhörde Frälsningsarmén och det var en stor upplevelse för mig att med henne gå till deras söndagsskola i templet på Nylandsgatan 40.

– I den mån jag har en fungerande moralisk kompass så är den från henne.

Så skriver vi 1941 och fortsättningskriget. Wenzel och hans äldre syster Kristina sänds till Sverige (han skulle så småningom få ytterligare tre syskon).

Den unge pojken konstateras ha tuberkulos och sänds till barnhemmet Balingsta i Huddinge, utanför Stockholm.

Under sitt tredje levnadsår byter han språk...

– Alla barn på hemmet var finskspråkiga. Så när jag vid krigsslutet kom hem till Finland och min familj tog det tid innan jag åter började tala svenska!

Wenzel Hagelstam gick igenom ett flertal finlandssvenska skolor. Först på Andra svenska lyceum i Åshöjden fick han kompisar och ett socialt samvete väcktes.

– En kompis, Skimi, konstaterade en dag att ovanligt många äldre gubbar dött i trafikolyckor utanför Liekkihotelet i Gräsviken.

– Jag är sådan, att så fort jag kommer på en idé försöker jag förverkliga den. Så vi satte upp en skylt med varningstriangel och en gubbe som dricker.

– Skylten togs ner av polisen, men vårt tilltag uppmärksammades till och med av en journalist från italienska Stampa!

Unge Wenzel förväntades gå i pappans spår, det vill säga bli ingenjör. Han jobbade flera somrar på verkstäder i Finland och även en tid som försäljare på LM Ericsson.

När han, med första hustrun Katy och två barn, 1970 flyttade till Göteborg fick han



Wenzel Hagelstams religionsuppfattning är den, att vi kan inte ha olika gudar. Det är ingen skillnad mellan religionerna, allt är gemensamt, säger han.

**”Jag är sådan, att så fort jag kommer på en idé försöker jag förverkliga den. Så vi satte upp en skylt med varningstriangel och en gubbe som dricker. Skylten togs ner av polisen, men vårt tilltag uppmärksammades till och med av en journalist från italienska Stampa!”**

omgående jobb som svetsare.

Men nu hade något annat börjat locka. På fritiden var Wenzel en flitig besökare i de göteborgska antikaffärerna.

Familjen flyttade åter till Finland 1972 och året därpå tog han klivet fullt in i antikvitetsbranschen.

– Jag hade blivit bekant med Finlands mest kända antikhandlare Ingjald Bäcksbäck. Han fick mig att börja förmedla konstverk åt sig och tyckte jag skulle öppna eget.

– Så fick jag veta att generalmajoren Aijol Brandt sökte någon som ville ta över hans antikhandel, St Peters Antik.

På så vis fick alltså Wenzel Hagelstam en välfylld butik på Petersgatan 11.

– Ingjald och jag arbetade i symbios och verksamheten kom delvis bli hans diskreta

sidospår. För mig var det rena lottovinsten att bli antikhandlare!

Följde så ett CV som är minst sagt imponerande; 1976 Galleri Hagelstam, 1979 W. Hagelstams auktioner, 1984 Kaivopuiston Kirjapaino, 1986 Bulevardens auktioner, 1991 Hagelstams auktioner, 2001 Apollo Auctions, 2013 Hagelstam & Co, 2019 W. Hagelstam Art.

Det som gjorde Wenzel Hagelstam känd i de breda folklagen är tveklöst Yles långkörare "Antiikkia, antiikkia" (1997 till 2010).

– Det var en fantastisk upplevelse och ett mycket demokratiskt program, vilket jag tror var en framgångsfaktor. Vem som helst kunde ta med sig sina föremål och få dem värderade.

Den en gång finskspråkiga barnhems pojken fick nu kritik för sin...finska. I en krönika hette det om Wenzel och hans programledarkollega **Ulla Lehtinen**:

“Wenzel och Ulla är lyskraftiga personer och de talar ett märkligt språk som påminner om finska utan att vara det”.

– Jag tog inte åt mig. Tvärtom blev min bristfälliga finska mitt varumärke. I tv-mediet kan man inte förstå sig, då blir man genast avslöjad.

**Har ni antikhandlare några gemensamma drag?**

– Om du tänker dig antikviteter och konst, så är det inte som ett apotek med fasta priser, utan mer flytande.

– Det drar till sig personer som kanske har en viss fantasi. Men nu är det ju annorlunda när det är på nätet alltihop.

– Kassaflödet är det väsentliga i all business. För mig är inte det viktigaste att göra

stor vinst, men att köpa. Och så säljer jag till rimligt pris.

Fyllda 82 tycks inte Wenzel Hagelstam vara beredd att ta sin Mats ur skolan.

– Man blir tröttare och äldre, men jag förlitar mig mycket på saker som jag inte själv kan rå på. Som jag låter en högre makt ta hand om.

**Du är troende?**

– Ja, men min religionsuppfattning är den, att vi kan inte ha olika gudar. Det är ingen skillnad mellan religionerna, allt är gemensamt.

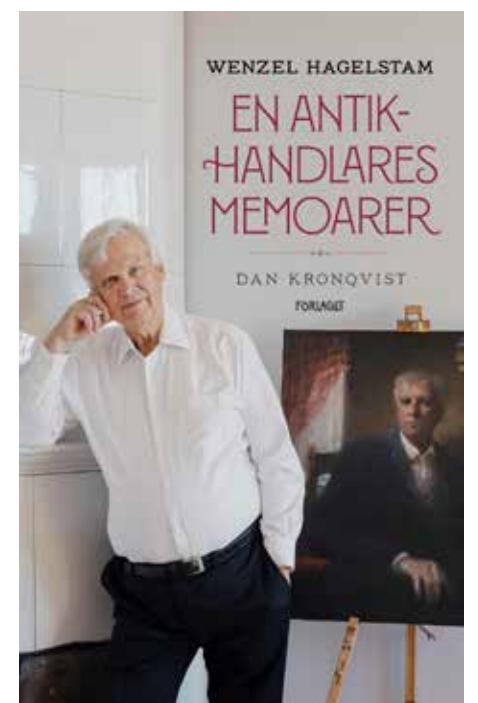
Privat är Wenzel Hagelstam gift med ungdomskärleken Lena, hans tredje äktenskap.

– Efter 50 år träffades vi på gatan och började umgås och upptäckte hur mycket vi har gemensamt.

**Ditt livs credo i en mening?**

– Tid är det enda vi varken kan köpa eller samla på, och det enda verkliga kapital vi har sitter mellan öronen!

**Text och foto:  
Sören Viktorsson**



## aktuell

**Dan Kronqvist**

- "Wenzel Hagelstam - En antikhandlares memoarer"
- Förlag: Förlaget M 2023
- Antal sidor: 237





– Kassafödet är det väsentliga i all business. För mig är inte det viktigaste att göra stor vinst, men att köpa. Och så säljer jag till rimligt pris, säger Wenzel Hagelstam, aktuell i boken "En antikhandlares memoarer."